

ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ. Από το άρθ. 780 ΚΠολΔ συνάγεται ότι δεν απαιτείται οποιαδήποτε διαδικασία για την αναγνώριση στην Ελλάδα των αλλοδαπών αποφάσεων επί υποθέσεων της εκούσιας δικαιοδοσίας, άρα και εκείνων για την τέλεση υιοθεσίας.

Περιορισμοί στην υιοθεσία ενηλίκου. Η διάταξη του άρθ. 1579 ΑΚ δεν αντίκειται στην καθιερούμενη με το Σύνταγμα αρχή της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας.

Επί αιτήσεως υιοθεσίας ενηλίκου με στοιχεία αλλοδαπότητας, όταν το υπό υιοθεσία ενήλικο πρόσωπο είναι αλλοδαπό, το δικαστήριο θα πρέπει να ερευνήσει εξατομικευμένα τις ιδιαίτερες συνθήκες και περιστάσεις, οι οποίες θα καθιστούσαν αφόρητη, για τις θεμελιώδεις αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας και του ελληνικού δικαίου, την απόρριψη της αίτησης.

Σε περίπτωση υιοθεσίας, η οποία συνήφθη στο εξωτερικό και το ένα μέρος έχει ελληνική ιθαγένεια, ακόμη και στην περίπτωση που διαθέτει και άλλη ιθαγένεια, γίνεται νομολογιακά δεκτό ότι εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο, το οποίο, στην περίπτωση που ο υιοθετούμενος είναι ενήλικος, απαγορεύει την τέλεσή της, σύμφωνα με την διάταξη του άρθ. 1579 ΑΚ, τα δε ελληνικά δικαστήρια, στα πλαίσια εφαρμογής του άρθ. 780 ΚΠολΔ, εφόσον διαπιστώσουν, ότι η προσκομιζόμενη απόφαση του αλλοδαπού δικαστηρίου, δεν εφάρμοσε το ελληνικό δίκαιο, αλλά δίκαιο άλλης πολιτείας, το οποίο επιτρέπει την υιοθεσία ενηλίκων, πρέπει να αρνηθούν κατ' αρχήν την ισχύ της εντός των ορίων της Ελληνικής Επικράτειας.

ΑΠ 9/2016 Β Τακτική Ολομέλεια

Πρόεδρος: Βασιλική Θάνου-Χριστοφίλου.

Εισηγητής: Χαράλαμπος Μαχαίρας, Αρεοπαγίτης.

Δικηγόροι: Νικ. Φραγκάκης, Χαρ. Παμπούκης.

Με τη διάταξη του άρθρου 780 ΚΠολΔ ορίζονται τα ακόλουθα: «Με την επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις, απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου έχει στην Ελλάδα, χωρίς άλλη διαδικασία, την ισχύ που της αναγνωρίζει το δίκαιο του κράτους του δικαστηρίου που την εξέδωσε, εφ' όσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: 1) αν η απόφαση εφάρμοσε τον ουσιαστικό νόμο που έπρεπε να εφαρμοστεί κατά το ελληνικό δίκαιο και εκδόθηκε από δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία κατά το δίκαιο της πολιτείας της οποίας τον ουσιαστικό νόμο εφάρμοσε και 2) αν δεν είναι αντίθετη προς τα χρηστά ήθη ή προς τη δημοσία τάξη». Η ρηθείσα διάταξη του άρθρου 780 του ΚΠολΔ, εφαρμόζεται σε υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας και έχει προδήλως το χαρακτήρα ειδικού κανόνα έναντι εκείνης του άρθρου 905 § 4 του ίδιου Κώδικα με την οποία ορίζονται οι προϋποθέσεις αναγνώρισεως δεδικασμένου από απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που αφορά στην προσωπική κατάσταση, καθ' όσον η τελευταία αυτή διάταξη αναφέρεται στις υποθέσεις της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας, Από την ίδια διάταξη του άρθρου 780 ΚΠολΔ συνάγεται περαιτέρω ότι δεν απαιτείται οποιαδήποτε διαδικασία για την αναγνώριση στην Ελλάδα των αλλοδαπών αποφάσεων επί υποθέσεων της εκούσιας δικαιοδοσίας, άρα και εκείνων για την τέλεση υιοθεσίας (άρθρο 800

ΚΠολΔ). Οι αποφάσεις αυτές ισχύουν στην ημεδαπή αυτοδικαίως, έτσι ώστε, οποιοδήποτε δικαστήριο ή άλλη αρχή, ενώπιον των οποίων ανακύπτει ως κύριο ή προδικαστικό το ζήτημα της ισχύος μιας τέτοιας απόφασης δικαιούται και οφείλει να ελέγχει αυτεπαγγέλτως τη συνδρομή των προϋποθέσεων που αξιώνει για την ισχύ της το άρθρο 780 ΚΠολΔ (ΟΛΑΠ 17/2008).

Στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 και έχει υπερνομοθετική ισχύ (άρθ. 28 § 1 του Συντάγματος) ορίζεται ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής του ζωής, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. Κατά την ενάσκηση αυτού του δικαιώματος δεν επιτρέπεται παρέμβαση δημόσιας αρχής, παρά μόνον εφόσον είναι σύμφωνη με το νόμο και είναι αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία για λόγους εθνικής ασφάλειας, δημόσιας ασφάλειας ή οικονομικής ευημερίας της χώρας, για την αποτροπή των εκτροπών ή του εγκλήματος, για την προστασία της υγείας ή των ηθών, ή για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων, στο δε άρθρο 14 της ίδιας ως άνω Ευρωπαϊκής Σύμβασης ορίζεται: ότι «η χρήση των αναγνωριζόμενων εν τη παρούση Συμβάσει δικαιωμάτων και ελευθεριών δέον να εξασφαλισθεί ασχέτως διακρίσεως φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσης, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προελεύσεως, συμμετοχής εις εθνικήν μειονότητα, περιουσίας, γεννήσεως ή άλλης καταστάσεως» και τέλος στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου αυτής ορίζεται ότι «παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ει μη δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπόμενους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου, όρους. Αι προαναφερόμενοι διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέσει σε ισχύ Νόμους, τους οποίους ήθελε κρίνει αναγκαίον, προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων». Με τη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου, το οποίο μπορεί να τη στερηθεί μόνο για λόγους δημοσίας ωφέλειας. Στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται όχι μόνον τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα περιουσιακής φύσεως.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1542 και 1579 ΑΚ, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 1 του ν. 2447/1996, η υιοθεσία ενηλίκου επιτρέπεται μόνο όταν ο υιοθετούμενος είναι τέκνο του συζύγου εκείνου που υιοθετεί. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι, από της ισχύος του νέου νόμου (ν. 2447/1996), καταργείται η υιοθεσία ενηλίκου, πλην της περιπτώσεως του άρθρου 1579 ΑΚ, δηλαδή όταν ο υιοθετούμενος είναι τέκνο του συζύγου του υιοθετούντος, με την οποία θεσπίζεται εξαίρεση στη γενική απαγόρευση της υιοθεσίας ενηλίκου. Η διάταξη του άρθρου 1579 ΑΚ δεν αντίκειται στην καθιερούμενη με το Σύνταγμα αρχή της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας (άρθρο 5 § 1 αυτού), αφού, από τη στιγμή που ο κοινός νομοθέτης αναγνωρίζει το θεσμό της υιοθεσίας, ο πυρήνας του δικαιώματος δεν θίγεται και μπορεί στην ελευθερία αυτή να επιβάλλει περιορισμούς κατά τρόπο αντικειμενικό, οι οποίοι δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος. Ούτε προσβάλλεται, κατά τον τρόπο αυτό, η κατοχύρωση της προστασίας της οικογένειας κατά τη διάταξη του άρθρου 21 § 1 του Συντάγματος και τη διάταξη του ανωτέρου άρθρου 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης

των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αφού αυτή δεν έχει την έννοια ότι εμποδίζει τον κοινό νομοθέτη από το να αλλάξει τις ρυθμίσεις για τους τρόπους σύστασης της οικογένειας. Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 23 ΑΚ, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 ν. 2447/1996, και 33 ΑΚ, οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για τη σύσταση και τη λύση της υιοθεσίας ρυθμίζονται από το δίκαιο της ιθαγένειας του κάθε μέρους, δηλαδή του υιοθετούντος και του υιοθετούμενου, με τον όρο ότι οι διατάξεις του αλλοδαπού δικαίου δεν εφαρμόζονται αν η εφαρμογή τους προσκρούει στα χρηστά ήθη ή γενικά στη δημόσια τάξη της Ελληνικής Πολιτείας. Το επιλαμβανόμενο δηλαδή Δικαστήριο, ως έχον, κατά τα ανωτέρω, την απαιτούμενη διεθνή δικαιοδοσία, θα κρίνει, εάν οι διατάξεις του αλλοδαπού δικαίου, που τυγχάνουν εφαρμογής ως προς τον αλλοδαπό ενήλικο-υιοθετούμενο, παραβιάζουν ή όχι την ημεδαπή δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη, και αν κατ' επέκταση θα εφαρμοσθούν ή όχι από αυτό, δεδομένου ότι η επιφύλαξη της δημόσιας τάξης, που θεσπίζεται με τη διάταξη του άρθρου 33 ΑΚ, είναι πρόκριμα στην εφαρμογή κάθε αλλοδαπής διάταξης και επομένως, όταν το εφαρμοστέο δίκαιο είναι αλλοδαπό δίκαιο, ο δικαστής προκαταρκτικά οφείλει να κρίνει αν αυτή προσαρμόζεται στην ημεδαπή δημόσια τάξη και συμβιβάζεται με αυτήν. Εξ ετέρου, δημόσια τάξη, υπό την αναφερόμενη στο άρθρο 33 ΑΚ έννοια, είναι το σύνολο των θεμελιωδών κανόνων και αρχών που κρατούν κατά ορισμένο χρόνο στη χώρα και απηχούν τις κοινωνικές, οικονομικές, πολιτειακές, πολιτικές, θρησκευτικές, ηθικές και άλλες αντιλήψεις, οι οποίες διέπουν το βιοτικό ρυθμό αυτής και αποτελούν το φράγμα εφαρμογής στην ημεδαπή κανόνων αλλοδαπού δικαίου, η οποία μπορεί να προξενήσει διαταραχή στο βιοτικό ρυθμό, ο οποίος κυριαρχεί στη χώρα και διέπεται από τις εν λόγω αρχές (ΟΛΑΠ 6/1990). Η δημόσια τάξη, ως ανασχετικός παράγων εφαρμογής του αλλοδαπού δικαίου, λειτουργεί περιπτωσιολογικά, και μόνη η άγνοια ή η απαγόρευση αυτή καθ' εαυτή ενός γνωστού σε εμάς θεσμού από το αλλοδαπό δίκαιο δεν μπορεί να οδηγήσει στην κρίση, ότι η εφαρμογή του δικαίου αυτού κατ' ανάγκη προσκρούει στην ελληνική δημόσια τάξη, δηλαδή αυτό που προσκρούει ή όχι στη δημόσια τάξη δεν είναι ο κανόνας του αλλοδαπού δικαίου, αλλά η συγκεκριμένη εκάστοτε εφαρμογή του. Ειδικότερα, ο δικάζων δικαστής δεν αξιολογεί το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο ούτε τον ειδικότερο εφαρμοστέο αλλοδαπό κανόνα δικαίου κατά τρόπο απόλυτο, γενικό και αφηρημένο. Εξετάζει μόνο κατά πόσο οι έννομες συνέπειες, οι οποίες θα παραχθούν στην ημεδαπή από την εφαρμογή του αλλοδαπού δικαίου επί των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών της κάθε ειδικότερης περίπτωσης, γίνονται ή όχι ανεκτές από τον κρατούντα στη χώρα μας βιοτικό κοινωνικό ρυθμό. Περαιτέρω, επί αιτήσεως υιοθεσίας ενήλικου με στοιχεία αλλοδαπότητας, όταν το υπό υιοθεσία ενήλικο πρόσωπο είναι αλλοδαπό, το δικαστήριο θα πρέπει να ερευνήσει εξατομικευμένα τις ιδιαίτερες συνθήκες και περιστάσεις, οι οποίες θα καθιστούσαν αφόρητη, για τις θεμελιώδεις, ως άνω, αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας και του ελληνικού δικαίου, την απόρριψη της αιτήσεως. Να σημειωθεί επίσης ότι, στην ημεδαπή έννομη τάξη το ενδιαφέρον σχετικά με το θεσμό της υιοθεσίας έχει επικεντρωθεί στο συμφέρον του υιοθετούμενου και στην παροχή δυνατότητας σε αυτόν να μεγαλώσει σε ένα οικογενειακό περιβάλλον με ανάπτυξη σχέσεων στοργής και αφοσίωσης, με σωστή ηθική και πνευματική διαπαιδαγώγηση και με ομαλή εξέλιξη της προσωπικότητάς του. Τέλος, μετά τη νέα αντικατάσταση του άρθρου 1579 του ΑΚ με το άρθρο 25 § 5 του Ν. 2915/2001, η υιοθεσία ενηλίκων επιτρέπεται

μόνον όταν ο υιοθετούμενος είναι συγγενής ως και τον τέταρτο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας αυτού που υιοθετεί. Έτσι, σε περίπτωση υιοθεσίας, η οποία συνήφθη στο εξωτερικό και το ένα μέρος είναι Έλληνας και έχει Ελληνική ιθαγένεια, ακόμη και στην περίπτωση που διαθέτει και άλλη ιθαγένεια, γίνεται νομολογιακά δεκτό ότι εφαρμόζεται το Ελληνικό Δίκαιο, το οποίο, στην περίπτωση που ο υιοθετούμενος είναι ενήλικος, απαγορεύει την τέλεσή της, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 1579 ΑΚ, τα δε Ελληνικά Δικαστήρια, στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 780 του ΚΠολΔ, εφόσον διαπιστώσουν, ότι η προσκομιζόμενη απόφαση του αλλοδαπού δικαστηρίου, δεν εφάρμοσε το Ελληνικό Δίκαιο, αλλά δίκαιο άλλης πολιτείας, το οποίο επιτρέπει την υιοθεσία ενηλίκων, πρέπει να αρνηθούν κατ' αρχήν την ισχύ της εντός των ορίων της Ελληνικής Επικράτειας, αφού, όπως γίνεται δεκτό, με τις ρυθμίσεις του Ελληνικού Δικαίου, δεν παραβιάζονται οι διατάξεις των άρθρων 8, 14 της ΕΣΔΑ και του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου, με τις οποίες προβλέπονται η προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, η απαγόρευση των διακρίσεων, καθώς και η προστασία της περιουσίας. Περαιτέρω όμως, κατά τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου να μεν μόνον κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η υιοθεσία ενηλίκου, όμως το γεγονός, ότι εμποδίζεται στην Ελλάδα η υιοθεσία ενηλίκου και μάλιστα, όπως γίνεται δεκτό, ο σχετικός περιορισμός δεν αντίκειται στη συνταγματική αρχή της ισότητας ούτε προσβάλλονται οι διατάξεις των άρθ. 8 και 14 της ΕΣΔΑ ή του άρθ. 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της, δεν σημαίνει ότι πρέπει να αποκλεισθεί σε κάθε περίπτωση και η αναγνώριση στην Ελλάδα ως έγκυρων υιοθεσιών που έγιναν σε άλλη χώρα σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο εκεί αλλοδαπό δίκαιο, αλλά κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ η δυνατότητα αναγνώρισης πρέπει να εξετάζεται κατά περίπτωση (υποθέσεις W. και J.M.W.L κατά Luxembourg (28.6.2007) και N.-G. κατά Greece (3 Μαΐου 2011)). Διαφορετικά ανακύπτει ζήτημα προσβολής πρωταρχικά του άρθρ. 8 της ΕΣΔΑ ή και 14 αυτής και ενδεχομένως και του άρθ. 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της. Ειδικότερα κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ: Στο πεδίο προστασίας του άρθ. 8 της ΕΣΔΑ εμπίπτουν και οι σχέσεις μεταξύ υιοθετούντος και υιοθετουμένου, ενώ και τα κληρονομικά δικαιώματα των παιδιών και γονέων συνδέονται στενά με την οικογενειακή ζωή, ώστε και αυτά εμπίπτουν στο πεδίο προστασίας του άρθ. 8 της ΕΣΔΑ και κατ' επέκταση και του άρθ. 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της. Τα εθνικά δικαστήρια δεν μπορούν να αρνηθούν την αναγνώριση ως έγκυρης υιοθεσίας, εφόσον αυτή δημιούργησε στη χώρα όπου συντελέστηκε μια οικογενειακή σχέση που αποτελεί ήδη εκεί «κοινωνική πραγματικότητα», επικαλούμενα απλώς το αντίθετο νομικό καθεστώς υπό το οποίο δικαιοδοτούν, αλλά πρέπει να εξετάζουν τις συνθήκες κάθε περίπτωσης. Στο πλαίσιο αυτό κρίσιμα στοιχεία είναι (α) Το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από τη σύσταση της υιοθεσίας μέχρι το χρόνο που το κύρος της κρίνεται σε άλλη χώρα, (β) Η ένταση των σχέσεων που οδήγησαν στη σύσταση της υιοθεσίας και (γ) Η διάψευση των προσδοκιών των μερών εξ αιτίας αιφνίδιας αλλαγής στο νομικό καθεστώς ή στην πρακτική της χώρας στην οποία ανακύπτει ζήτημα αμφισβήτησης του κύρους της. Συμπερασματικά, σε υποθέσεις υιοθεσίας με στοιχεία αλλοδαπότητας το άρθ. 8 της ΕΣΔΑ επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να επιδιώκουν, με την αναγνώριση ως έγκυρων των υιοθεσιών αυτών, τη «διασυννοριακή συνέχιση» της προσωπικής κατάστασης και των δεσμών μεταξύ των μερών της υιοθεσίας, εφόσον αυτοί υφίστανται πραγματικά στην έννομη

τάξη της αλλοδαπής πολιτείας. Κατά την έννοια αυτή το άρθρ. 8 της ΕΣΔΑ δεν λειτουργεί ως ένα αυτόνομο εργαλείο για την αναγνώριση αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων περί υιοθεσίας, αντικαθιστώντας τους εθνικούς κανόνες, αλλά με γνώμονα αυτό τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να προσαρμόζουν και ερμηνεύουν τη λειτουργία των εθνικών τους κανόνων, στις εκάστοτε ειδικές συνθήκες της υποθέσεως που κρίνουν κατά περίπτωση.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την αγωγή του αναιρεσειόντος ενάγοντος, το περιεχόμενο της οποίας κατ' άρθρο 561 § 2 ΚΠολΔ παραδεκτά εκτιμά ο Άρειος Πάγος, με αυτήν (αγωγή) ο τελευταίος, Αλβανικής ιθαγένειας, ισχυρίσθηκε ότι την 22.3.2008 απεβίωσε στη Ρώμη χωρίς να αφήσει διαθήκη ο Ε.Α., ο οποίος τον είχε υιοθετήσει με αμετάκλητη απόφαση του Πολιτικού Δικαστηρίου της Ρώμης και ο οποίος κατά το χρόνο του θανάτου του είχε στην κυριότητά του ακίνητα στην Ελλάδα και στην Ιταλία, ήταν δε και μοναδικός δικαιούχος τραπεζικού λογαριασμού σε ελληνική τράπεζα που εμφάνιζε κατάθεση κατά το θάνατο του ποσού 99.806 ευρώ. Ότι η εναγομένη, η οποία δε συνδέεται με συγγενική σχέση με το θανόντα θετό του πατέρα, κατακρατεί ως κληρονόμος τα παραπάνω κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία, που βρίσκονται στην Ελλάδα, επικαλούμενη κληρονομικό δικαίωμα με βάση, φερόμενη ως ιδιόγραφη διαθήκη του τελευταίου, σύμφωνα με την οποία εγκαταστάθηκε σ' αυτήν ως μοναδική κληρονόμος του, την κληρονομία του οποίου αποδέχθηκε και μετέγραφε τη σχετική δήλωση αποδοχής. Ότι είναι άκυρη η ιδιόγραφη αυτή διαθήκη επειδή δεν έχει γραφεί από το χέρι του διαθέτη ούτε έχει υπογραφεί από αυτόν, Ζήτησε δε να αναγνωρισθεί η ακυρότητα της διαθήκης, να αναγνωρισθεί μοναδικός εξ αδιαθέτου κληρονόμος του πατέρα του και να υποχρεωθεί η εναγομένη να του αποδώσει τα κληρονομιαία και επικουρικά στην περίπτωση που κριθεί έγκυρη η διαθήκη, να αναγνωρισθεί ότι είναι νόμιμος μεριδούχος στην κληρονομιαία περιουσία, που βρίσκεται στην Ελλάδα, και να υποχρεωθεί η εναγομένη να του αποδώσει το ποσοστό αυτής, που αντιστοιχεί στη νόμιμη μοίρα του. Η εναγομένη, αμυνόμενη κατά της αγωγής, πρόβαλε στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, όπως προκύπτει από την επισκόπηση των πρωτοδίκων προτάσεων αυτής, τον ισχυρισμό περί ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησης του ενάγοντος προς άσκηση της ένδικης αγωγής, επειδή δεν είχε αναγνωρισθεί στην Ελλάδα με δικαστική απόφαση η ισχύς της αλλοδαπής αυτής αποφάσεως περί υιοθεσίας του τελευταίου, διαφορετικά επειδή δε συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση αυτής αφού, σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο, το οποίο ήταν εφαρμοστέο ως προς τις προϋποθέσεις για τη σύσταση της υιοθεσίας, κατά το ελληνικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, ως προς τον κληρονομούμενο-υιοθετήσαντα, απαγορευόταν η υιοθεσία του ενάγοντος, που ήταν ενήλικας κατά το χρόνο σύστασης αυτής και δεν είχε οποιαδήποτε συγγενική σχέση με τον τελευταίο και συνεπώς δεν κατέστη κληρονόμος του παραπάνω θανόντος. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δέχθηκε κατ' ουσίαν το σχετικό ισχυρισμό και απέρριψε την αγωγή. Την απόφαση αυτή επικύρωσε το Εφετείο με τη προσβαλλομένη απόφαση, απορρίπτοντας κατ' ουσίαν την έφεση του ενάγοντος-αναιρεσειόντος. Ειδικότερα το Εφετείο με την προσβαλλομένη απόφαση, όπως προκύπτει από την παραδεκτή επισκόπηση της, ερευνώντας την ισχύ της αλλοδαπής απόφασης στη χώρα μας, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 780 ΚΠολΔ, που ανέκυψε ως προδικαστικό ζήτημα στην ένδικη διαφορά των διαδίκων δέχθηκε ότι: «Στις 22.3.2008, απεβίωσε στη Ρώμη της Ιταλίας, ο Ε.Α. του Π., κάτοικος, εν ζωή, ..., ο

οποίος είχε γεννηθεί στην..., στις 2.3.1938, και είχε την Ελληνική ιθαγένεια, ενώ παράλληλα είχε αποκτήσει και την Ιταλική. Ο ενάγων είχε γεννηθεί στις 25.11.1980 στην Αλβανία και έχει την Αλβανική ιθαγένεια. Κατά το έτος 1994, ο ενάγων είχε μεταβεί στην Ιταλία, όπου φιλοξενήθηκε από το ίδρυμα "...", το οποίο φιλοξενεί άπορα παιδιά και στο οποίο ο αποβιώσας διετέλεσε, εν ζωή, διευθυντής μέχρι το έτος 2001, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε. Δυνάμει της 172/2002 τελεσίδικης απόφασης του Πολιτικού Δικαστηρίου της Ρώμης, ο αποβιώσας είχε υιοθετήσει τον ενάγοντα, με τον οποίο δεν είχε καμία συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας. Η απόφαση αυτή του Ιταλικού δικαστηρίου, που αφορά σε υπόθεση της εκούσιας δικαιοδοσίας, σύμφωνα με το ημεδαπό δικονομικό δίκαιο, κατά το οποίο γίνεται ο νομικός χαρακτηρισμός αυτής, δεν αναγνωρίστηκε στην Ελλάδα, καθότι δεν κινήθηκε η σχετική διαδικασία από τον ενάγοντα ή τον αποβιώσαντα όσο ζούσε. Μετά την αμφισβήτηση της ισχύος αυτής εκ μέρους της εναγομένης και την προβολή του ισχυρισμού περί ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησης του ενάγοντος, πρέπει να ελεγχθεί, παρεμπιπτόντως, η ισχύς της αλλοδαπής απόφασης στην ημεδαπή, που ανακύπτει ως προδικαστικό ζήτημα. Μετά ταύτα, το παρόν δικαστήριο οφείλει να ελέγξει, αυτεπάγγελτα, τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την αναγνώριση της. Η αναγνώριση, όμως, της ισχύος της ως άνω απόφασης του αλλοδαπού, Δικαστηρίου είναι δυνατό να γίνει μόνο εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 780 ΚΠολΔ, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στη μείζονα πρόταση αυτού του συλλογισμού. Το Πολιτικό Δικαστήριο της Ρώμης, που εξέδωσε την παραπάνω απόφαση εφάρμοσε τις διατάξεις των άρθρων 291 και 297 του ιταλικού ΑΚ (Κεφάλαιο I, Τίτλος III), που ρυθμίζουν την υιοθεσία των ενηλίκων Όπως προαναφέρθηκε, ο υιοθετών είχε την Ελληνική και την Ιταλική Ιθαγένεια και ο υιοθετούμενος - ενάγων την Αλβανική Ιθαγένεια. Με τα δεδομένα αυτά, οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για την τέλεση της υιοθεσίας θα κριθούν για τον αποβιώσαντα υιοθετούντα με βάση το ελληνικό δίκαιο και για τον ενάγοντα κατά το Αλβανικό, το εφαρμοστέο δε δίκαιο λαμβάνεται υπόψη από το Δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 337 και 741 ΚΠολΔ. Παρά ταύτα, το Ιταλικό Δικαστήριο εφάρμοσε το ιταλικό οικογενειακό δίκαιο. Η εφαρμογή του ιταλικού δικαίου αντί του ελληνικού, το οποίο είναι εφαρμοστέο, κατά το ελληνικό Ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, ως προς τις προϋποθέσεις τέλεσης της υιοθεσίας εκ μέρους του αποβιώσαντος, αποκλείει την αναγνώριση της ισχύος της ως άνω απόφασης στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στη μείζονα πρόταση αυτού του συλλογισμού, καθότι οι ρυθμίσεις του ελληνικού Ιδιωτικού διεθνούς δικαίου εκφράζουν θεμελιώδεις αντιλήψεις της ελληνικής έννομης τάξης. Αλλά και με την αποδοχή της διατυπωθείσας στην θεωρία άποψης, η οποία αρκείται στη εφαρμογή, από το αλλοδαπό δικαστήριο, δικαίου που οδηγεί, κατ' αποτέλεσμα, στις ίδιες λύσεις με την προβλεπόμενη από τους ημεδαπούς κανόνες προσέγγιση, εναρμονιζόμενη προς την αρχή της ελαστικότητας της δημόσιας τάξης, που επιτάσσει η αρνητική λειτουργία της να κρίνεται ενόψει του αντίκτυπου τον οποίο προκαλεί, στη συγκεκριμένη περίπτωση, σχέση ρυθμιζόμενη από το αλλοδαπό δίκαιο το ιταλικό δικαστήριο κατέληξε σε συμπέρασμα διαφορετικό από αυτό, στο οποίο θα κατέληγε το δικαστήριο με βάση το ελληνικό νομοθετικό καθεστώς, που ισχύει για τις υιοθεσίες ενηλίκων. Πιο συγκεκριμένα, στην προκειμένη περίπτωση, ενόψει του ότι, κατά τον χρόνο τέλεσης της υιοθεσίας, ο υιοθετών διήγε το 64ο έτος της ηλικίας του και ο υιοθετούμενος ήταν 21 ετών περίπου, εφαρμόστηκαν τα

άρθρα 291 επ. του Ιταλικού ΑΚ, που ρυθμίζουν την υιοθεσία ενηλίκων, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το ιταλικό νομοθετικό καθεστώς, επιτρέπεται η υιοθεσία ενηλίκου. Αντίθετα, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στη μείζονα πρόταση αυτού του συλλογισμού, κατά το ελληνικό νομοθετικό καθεστώς και συγκεκριμένα κατά τη διάταξη του άρθρου 1542 του Ελληνικού ΑΚ, η υιοθεσία επιτρέπεται μόνο όταν αυτός που υιοθετείται είναι ανήλικος, με την εξαίρεση της περίπτωσης του άρθρου 1579, που προβλέπει ότι η υιοθεσία ενηλίκου επιτρέπεται μόνο όταν ο υιοθετούμενος είναι συγγενής ως και τον τέταρτο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας αυτού που υιοθετεί. Περαιτέρω, το άρθρο 1543 του ΑΚ ορίζει ότι αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι ικανός για δικαιοπραξία, να έχει συμπληρώσει τα τριάντα χρόνια του και να μην έχει υπερβεί τα εξήντα. Είναι πρόδηλο ότι το ελληνικό δίκαιο δεν επιτρέπει την υιοθεσία ενηλίκου, εκτός από την ως άνω περίπτωση του άρθρου 1579 ΑΚ, οι προϋποθέσεις εφαρμογής του οποίου δεν συντρέχουν εν προκειμένω, καθόσον δεν υπήρχε συγγένεια έως και τον τέταρτο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μεταξύ υιοθετήσαντος και υιοθετηθέντος. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η ισχύς της επίμαχης αλλοδαπής απόφασης δεν αναγνωρίζεται στην Ελλάδα και ο ενάγων δεν είναι φορέας της επίδικης έννομης σχέσης και, συνακόλουθα, στερείται ενεργητικής νομιμοποίησης».

Με αυτά που δέχθηκε το Εφετείο στην προσβαλλόμενη απόφασή του και σε συνδυασμό με τις παραπάνω νομικές σκέψεις, προκύπτει ότι το Εφετείο δεν ερεύνησε επαρκώς και περιέλαβε ελλιπείς αιτιολογίες, στην προσβαλλόμενη απόφασή του, ήτοι, κατά πόσο συντρέχουν οι ειδικότερες συνθήκες υπό τις οποίες έλαβε χώρα η υιοθεσία του αναιρεσείοντος από τον Ε.Λ., την προσωπική κατάσταση του αναιρεσείοντος και του υιοθετηθέντος, ο οποίος είχε το κέντρο των βιοτικών του σχέσεων σε αλλοδαπή Πολιτεία και δη στην Ιταλία, στην οποία και είχε εγκατασταθεί αυτός μόνιμα από μακρού χρόνου μέχρι και τον θάνατο του, ενώ παράλληλα είχε αποξενωθεί από την ημεδαπή, αλλά αντίθετα, το Εφετείο εξ αρχής, εφαρμόζοντας άνευ ετέρου και περαιτέρω έρευνας των ιδιαίτερων συνθηκών της υπό κρίση υπόθεσης, τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου, αρνήθηκε να αναγνωρίσει ως έγκυρη την υιοθεσία αυτή, η οποία κατά το Ιταλικό, αλλά και το Αλβανικό δίκαιο, είναι έγκυρη. Η παραπάνω έλλειψη και ανεπάρκεια αιτιολογιών της προσβαλλόμενης απόφασης, αφορά στο κύριο ζήτημα της υιοθεσίας ως προς τις θεμελιούμενες σ' αυτήν κληρονομικές σχέσεις, δηλαδή ζήτημα το οποίο ασκεί ουσιώδη επιρροή και από το οποίο εξαρτάται αποκλειστικά η έκβαση της δίκης, με την ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 31, 33, 1579 ΑΚ και 780 ΚΠολΔ, των διατάξεων των άρθρων 8 και 14 της ΕΣΔΑ, και εκείνων του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου αυτής. Κατέστησε έτσι αδύνατο τον αναιρετικό έλεγχο, όπως υποστηρίζεται και με τον μοναδικό, αληθώς εκ του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ και όχι εκ του αριθ. 1 όπως υπολαμβάνει ο αναιρεσείων, λόγο της κρινόμενης αναίρεσης. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος ο παραπεμφθείς στην Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου μοναδικός λόγος της αίτησης αναίρεσης.